

Kvalitetsstandard

for social behandling af borgere
med et stofmisbrug jf. SEL § 101

2020 - 2021

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	3
2.	Lovgrundlag for stofmisbrugsbehandling	3
3.	Værdier på stofmisbrugsområdet	5
4.	Mål, fokusområder og fremtidig indsats på stofmisbrugsområdet.....	6
5.	Målgruppen	7
6.	Behandlingstilbud og muligheder i Misbrugscenter Herning	7
6.1	Modtagelse	8
6.2	Stofmisbrugsbehandling varetaget af sundhedsfagligt team	9
6.3	Socialfaglig stofmisbrugsbehandling	10
7.	Visitationsprocedurer	12
8.	Behandlingsplan og monitorering af indsatsen	13
9.	Brugerinddragelse	13
10.	Sikring af opmærksomhed på stofbrugerens evt. hjemmeboende børn under 18 år	14
11.	Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling	14
12.	Regler for betaling af kost og logi m.v.....	14
13.	Klage over social behandling for stofmisbrug	15

1. Indledning

Kvalitetsstandarden indeholder en samlet information til borgere (stofbrugere og pårørende) samt samarbejdspartnere om de ydelser, der kan tilbydes borgeren, hvis og når der ønskes social behandling for stofmisbrug.

Kvalitetsstandarden¹ beskriver det serviceniveau, som borgeren kan forvente at få ved ønske om behandling og er udtryk for de politiske målsætninger og prioriteringer, der ligger til grund for indsatsen.

I Herning Kommune er opgaven vedrørende social behandling for stofmisbrug henlagt til Misbrugscenter Herning, Tietgensgade 5, 7400 Herning.

Telefon: 96 28 49 99. E-mail: misbrugscenterherning@herning.dk.

Alle kan henvende sig i Misbrugscenter Herning. Det er gratis og kræver ingen henvisning.

Ønskes mere dybdegående beskrivelser af stofbehandlingens tilbud, henvises til Misbrugscenter Hernings hjemmeside på: www.misbrugscenterherning.dk eller til tilbudsportalen på: www.tilbudsportalen.dk.

Kvalitetsstandarden revideres hvert andet år.

2. Lovgrundlag for stofmisbrugsbehandling

I det følgende beskrives de lovbestemmelser, der har betydning for behandlingen på stofmisbrugsområdet.

Serviceovens § 101 fastlægger kommunens pligt til at tilbyde behandling af stofmisbrug til deres borgere, herunder behandling af unge under 18 år. Senest 14 dage efter første henvendelse skal der iværksættes et tilbud. Som led i behandlingen udarbejdes en behandlingsplan sammen med borgeren. En borger, der er visiteret til behandling, kan vælge at blive behandlet i et andet offentligt behandlingstilbud eller et godkendt behandlingstilbud med et tilsvarende behandlingstilbud som det, der er visiteret til.

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde anonym, ambulans behandling af stofmisbrug til personer, der har et behandlingskrævende stofmisbrug, men som ikke har andre sociale problemer. Dette følger af Serviceovens § 101a.

Den lægelige behandling er bestemt af § 142 i Sundhedsloven. Regler og standarder for den medicinske behandling, herunder substitutionsbehandling med metadon, subutex og subuxone, er beskrevet i Sundhedsstyrelsens cirkulære om ordination af afhængighedsskabende lægemidler og i ”Vejledning til læger, der behandler opioidafhængige patienter med substitutionsmedicin” (2017).

---

¹ Kvalitetsstandarden er udarbejdet i henhold til Socialministeriets Bekendtgørelse nr. 1093 af 5. september, der fastslår, at Kommunalbestyrelsen skal fastsætte kvalitetsstandarder for kommunens tilbud om social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om social service.

- Servicelovens § 10 - 12 omhandler kommunens forpligtigelser til at yde rådgivning til borgeren.
- Servicelovens § 16 omhandler generelle bestemmelser om brugerinddragelse i tilrettelæggelsen og udnyttelsen af behandlingstilbuddene.
- Servicelovens § 81 forpligter generelt kommunen til at hjælpe voksne stofmisbrugere med en helhedsorienteret indsats med servicetilbud, der er tilpasset den enkeltes behov.
- Servicelovens § 99 forpligter kommunen til at sørge for, at borgere med bl.a. et stofmisbrug kan tilbydes en støtte- og kontaktperson (SKP-ordningen).
- Servicelovens § 107 stk. 2 fastsætter, at kommunen skal sikre det nødvendige antal pladser til midlertidigt ophold i boformer til bl.a. stofmisbrugere (tilbud der i daglig tale omtales ”døgntilbud”).

Servicelovens § 141 omhandler kommunens forpligtigelser til at udarbejde handleplaner for at sikre borgeren en helhedsorienteret indsats. I Herning Kommune skelnes der mellem handleplan og behandlingsplan. Behandlingsplan udarbejdes i Misbrugscenter Herning jf. SEL §101, og Handleplan SEL § 141 udarbejdes af borgerens koordinerende sagsbehandler.

I henhold til Sundhedsstyrelsens nationale handlingsplan til forebyggelse af hepatitis C blandt stofmisbrugere skal kommunen sikre en systematisk gennemførelse af de tiltag, som allerede bør indgå i den lægelige stofmisbrugsbehandling og forebyggende indsats mod narkotikamisbrug. Det drejer sig om:

- Oplysning og rådgivning om forebyggelse af blodbåren smitte til stofmisbrugere, hvad enten de findes smittede eller ej – herunder risikoadfærd
- Screening for hepatitis A, B og C samt HIV
- Vaccination mod hepatitis A og B
- Henvisning til behandling og samarbejde med infektionsmedicinsk afdeling
- Der tilbydes præventionsforebyggende indsatser.

Misbrugscenter Herning har et systematisk samarbejde med infektionsmedicinsk afdeling på Regionshospitalet, herunder også et systematisk samarbejde med gynækologisk afdeling i Region Midt.

Endelig skal indsats for udsatte børn og unge samt lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling nævnes. Dette angår blandt andet tilbageholdelse af gravide stofmisbrugere i be-

handling mv. Kommunen skal tilbyde den gravide stofmisbruger at indgå en kontrakt om behandling for stofmisbrug med mulighed for tilbageholdelse²³.

Behandlingsgaranti

I Lov om social service § 101 stk. 2 er der som nævnt fastsat en behandlingsgaranti på 14 dage. Det vil sige, at der **højst** må gå 14 dage fra borgeren (stofbrugeren) har henvendt sig med ønske om behandling til behandlingen iværksættes. Overholdes garantien ikke, kan der klages til Den Sociale Ankestyrelse. Tidsfristen kan i få tilfælde forlænges, eksempelvis hvis borgeren udebliver fra aftaler.

Muligheden for frit valg

Borgeren skal oplyses om muligheden for frit at vælge mellem behandlingstilbud. Borgeren kan således vælge et andet godkendt behandlingssted, som opfylder og kan levere det behandlingstilbud, der er visiteret til. Ønsker borgeren at benytte retten til frit valg, visiteres til behandlingssted i enten offentligt eller privat regi. Tilbuddene skal være på Tilbudsportalen. I særlige tilfælde kan retten til frit valg tilsidesættes eller begrænses af hensyn til borgerens psykiske tilstand.

3. Værdier på stofmisbrugsområdet

Indsatsen på stofbehandlingsområdet tager udgangspunkt i Herning Kommunes sundhedspolitik og misbrugsstrategien. Social- og Beskæftigelsesafdelingen er i fuld gang med at integrere Misbrugscenter Herning i afdelingen. Social- og Beskæftigelsesafdelingen har et tæt samarbejde med Handicap og Psykiatri, Børn og Unge samt Sundhed og Ældre.

Målet er, at der skal være sammenhæng og en helhedsorienteret tilgang i de tilbud, der gives borgerne på tværs af afdelingerne. Der skal arbejdes ud fra nogle overordnede og fælles bærende principper:

- Borgeren mødes med forventning om at klare mest muligt selv
- Der iværksættes altid den mindst indgribende, men fagligt mest hensigtsmæssige og forsvarelige foranstaltning
- Normalområdet og specialområdet samarbejder for at udnytte fælles faglige ekspertiser bedst muligt
- Medarbejdere optræder altid som repræsentant for en samlet kommunal helhed i forhold til den enkelte borger
- Der sigtes mod, at borgeren har færrest mulige forskellige medarbejdere inde over sit behandlingsforløb hos Misbrugscenter Herning

Desuden har Misbrugscenter Herning en række værdier⁴, der fungerer som rettesnor for stofbehandlingsindsatsen. Misbrugscenter Hernings værdier og mål i stofmisbrugsbehandlingen

---

² Bekendtgørelse af lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere LBK nr. 972 af 08/08/2017.

³ I henhold til beslutning på Social- og Sundhedsudvalgsmøde d. 10. oktober 2007 tilbyder Herning Kommune ikke andre stofmisbrugere (end gravide) en kontrakt med mulighed for tilbageholdelse. Praksis illustrerer ikke efterspørgsel på tvangstilbageholdelse.

⁴ Læs mere om Misbrugscenter Hernings værdier på hjemmesiden www.misbrugscenterherning.dk

er på linje med De Nationale retningslinjer for den sociale stofmisbrugsbehandling⁵.

Misbrugscenter Herning har i samarbejde med Socialstyrelsen været i et taskforceforløb omkring implementering af de nationale retningslinjer for den social stofmisbrugsbehandling. Forløbet blev afsluttet i april 2019.

Misbrugscenter Herning formulerer sig værdimæssigt på følgende måde i forhold til det behandlingsmæssige videnskrav: *I vores behandling benytter vi den evidensbaserede viden, der er på misbrugsområdet. Vi tænker i helheder og sammenhænge, ligesom vi sammenholder den erfaringsbaserede viden med evidens på området i en konstant udvikling af vores behandlingstilbud.* Misbrugscenter Herning har i perioden 2015 – 2018 deltaget i Socialstyrelsens Metodeprojekt. Det er et randomiseret forskningsprojekt, hvor effekten af fire forskellige behandlingsmetoder og fastholdelselementer undersøges. Evalueringen af projektet viser, at ved anvendelse af MOVE i stofmisbrugsbehandling er gennemførelsesprocenten 52 %, hvor den i andre behandlingsformer er målt til højst 33 %.

4. Mål, fokusområder og fremtidig indsats på stofmisbrugsområdet

Misbrugscenter Herning arbejder indtil videre med tidligere opsatte mål for stofbehandling i Herning Kommune. Der er pt. sat følgende mål:

- At behandlingen tilbyde inden 14 dage fra henvendelsestidspunktet (jf. behandlingsgaranti).
- At behandlingen tilrettelægges ud fra en helhedsorienteret tilgang omkring borgerens aktuelle behov.
- At behandlingen sker ud fra princippet om mindst muligt indgreb i borgerens liv.
- At behandlingen skal opleves som en forbedring af borgerens livskvalitet, uanset hvilken behandling borgeren modtager.
- At målet for behandling tilrettelægges i et inkluderende samarbejde med borger og borgers mål for behandlingen, f.eks. stabilisering, reduktion og/eller ophør.
- At behandlingen er baseret på den nyeste viden og forskning på området.

Misbrugscenter Herning har følgende fokusområder i den fremtidige indsats på stofmisbrugsområdet:

- Deltagelse i randomiseret kontrolleret forskningsmetodeprojekt kaldes ”KomBAS”, som er kombineret alkohol- og stofbehandling, hvor det bl.a. skal afprøves om MOVE elementer har samme positive effekt på gruppebehandling. Center for Rusmiddelforskning er designer og udfører på forskningsdelen.
- Samarbejde med familieambulatorium i Region Midt med fokus på udvikling af familieplanlægning og forebyggelse af uønsket graviditet.
- Sikre koordinerende og faglige behandlingsindsatser til dobbeltbelastede borgere. Denne opgave varetages bl.a. af Fælles Teamet, der går på tværs af kommune og region.
- Anvendelse af to nye screeningsværktøjer herunder UngMap og VoksenMap.

---

⁵ Nationale retningslinjer – for den sociale stofmisbrugsbehandling. Marts 2016.

- Metodeafprøve borgerinddragelse og deltagelse på visitationsmøder, hvor der ansøges om døgnbehandling.
- Udvikle socialfaglige indsatser i et tæt samarbejde med beskæftigelsesfaglige indsatser

Derudover ønsker Misbrugscenter Herning at videreføre Projekt BRUS. Projektet udløber i 2019, og der er ansøgt om at videreføre projektet i 2020. Projekt BRUS er et behandlingstilbud til børn og unge under 25 år, som vokser op i familier præget af stof- eller alkoholproblemer. Behandlingstilbuddene kan inddeles i tre typer, alt efter om de retter sig mod barnet/den unge alene eller sammen med familien/primære voksne, og om de foregår som gruppebehandling eller som individuelle forløb. Behandlingstilbuddene omfatter: 1) Aldersopdelte samtalegrupper for børn og unge, 2) Individuelle samtaleforløb for børn eller unge og 3) Familiesamtaler med den enkelte familie. Herudover tilbydes psykoedukation og støttende aktiviteter for familier i grupper, hvor det er praktisk muligt at samle flere familier med behov for samme indsats. Projekt BRUS udløber i 2019. Der er ansøgt om at videreføre projektet i 2020.

5. Målgruppen

Målgruppen er borgere i Herning Kommune, uanset alder, der oplever at have problemer med rusmidler, og som ønsker råd og vejledning eller behandling med henblik på stabilisering, reduktion eller ophør af stofmisbrug. Målgruppen omfatter også familier og pårørende, som er berørte af et rusmiddelbrug.

Behandlingen for stofmisbrug tilbydes til borgere, uanset alder, der har et ønske om behandling og en ændring i forbrug af rusmidler, hvor forbruget kan karakteriseres som værende skadeligt og/eller præget af afhængighed⁶.

6. Behandlingstilbud og muligheder i Misbrugscenter Herning

I Herning Kommune er opgaven vedrørende social behandling for stofmisbrug henlagt til Misbrugscenter Herning. Alle kan henvende sig til Misbrugscenter Herning. Det er gratis og kræver ingen henvisning. Alle, der henvender sig, får tilbudt en tid til samtale eller bliver henvist til Åben Rådgivning. Efter de første samtaler finder borgeren og behandleren i fællesskab ud af, hvilken behandling der er brug for. Vi planlægger og gennemfører behandling i et samarbejde med borgeren.

Tilbuddene på stofmisbrugsområdet omfatter følgende:

Modtagelse	Stofmisbrugsbehandling varetaget af sundhedsteam	Socialfaglig stofmisbrugsbehandling
<ul style="list-style-type: none"> • Modtagelse, forsamtale og udredning 	<ul style="list-style-type: none"> • Substitutionsbehandling med afhentning i ambulator 	<ul style="list-style-type: none"> • Gruppebehandling – Hash-Stop

⁶ Misbrug og afhængighed er defineret gennem WHO's diagnosemanual ICD-10. Misbrugscenter Hernings ydelseskatalog.

<ul style="list-style-type: none"> • MI – Motivational Interviewing • Åben Rådgivning 	<ul style="list-style-type: none"> • rium, inkl. socialfaglig behandling, støtte og omsorg • Substitutionsbehandling med afhentning på apotek – inkl. socialfaglig behandling, støtte og omsorg • Gruppebehandling/Aktivitet i Sundhedsteamet (Klods Hans) • Administration af anden lægeordineret medicin • Ambulant indkøring på substitutionsmedicin • NADA-behandling 	<ul style="list-style-type: none"> • Primær behandling - ambulant - MOVE • Primær behandling – døgn • Efterbehandling • Gravide og mødre • Unge under 18 år • Anonym stofrådgivning og behandling • Familieorienteret indsats • Pårørendetilbud • BRUS
---	---	---

Stofbehandlingens tilbud er delt i tre faser:

1. *Udredning – MI – forbehandling*

Den første fase er ambulant, og i denne bestemmes og vurderes misbrugets karakter og den nødvendige behandling dertil. Første fase kan indledes med et tilbud om afrusning/afgiftning ambulant eller i døgnregi.

2. *Primærbehandling ambulant eller døgn*

Den anden fase er ambulant behandling med eller uden medicinsk ordination.

3. *Efterbehandling ambulant*

Den tredje fase er opfølgningen og efterbehandlingen for at støtte borgeren bedst i behandlingsmålene. Hele behandlingsforløbet er oftest tilrettelagt som kombinerede gruppe- og individuelle behandlingsforløb.

De forskellige behandlingstilbud er beskrevet nedenfor:

6.1 Modtagelse

Modtagelse, forsamtale og udredning

Alle borgere, der henvender sig, skal tilbydes afklaring og udredning. Til dette benyttes et ASI-udredningsredskab (Addiction Severity Index). ASI-udredningen kan suppleres med et RF-interview. RF-interviewet afdækker borgerens mentaliseringsniveau på misbruget og er kvalificerende i forhold til den metodiske behandlingsindsats. Formålet med forsamtalen er at få en grundig, fyldestgørende afdækning/udredning af borgerens livssituation herunder ressourcer og barrierer i forhold til behandlingsmuligheder. Således kan behandler og borger sammen kan drøfte behandlingsmuligheder. Efterfølgende visiteres til videre behandling jf. behandlingsplan. Dette sker på behandlingskonference.

MI – Motivational Interview

MI-tilbuddet er tilbuddet til borgere, som oplever meget ambivalens i forhold til ændringer i livsstil og forbruget af rusmidler. Ofte kan borgeren være i førovervejelse og have behov for

MI i forhold til større indsigt og parathed til at indgå i et struktureret behandlingsforløb. Tilbuddet er baseret på 4 samtaler af ca. 20-40 minutters varighed.

Åben rådgivning

Hver torsdag fra kl. 15 til kl. 17 er der Åben Rådgivning, hvor alle frit kan henvende sig. Der bliver ikke foretaget nogen form for registrering. I Åben Rådgivning har borger mulighed for en samtale á 15-20 minutters varighed om vedkommendes stofvaner. Den åbne rådgivning kan bruges til at drøfte borgerens overvejelser om stofforbrug, få viden om behandlingstilbud samt få råd og vejledning om problematikker, der knytter sig til et stofforbrug. Åben rådgivning henvender sig også til pårørende og arbejdsgivere til medarbejdere med et stofbrug.

6.2 Stofmisbrugsbehandling varetaget af sundhedsfagligt team

Substitutionsbehandling med afhentning i ambulatorium inkl. social misbrugsbehandling, støtte og omsorg.

Et individuelt, helhedsorienteret behandlingstilbud med medicinunderstøttende substitutionsbehandling. I den psykosociale samtalebehandling er der fokus på borgerens sociale og sundhedsmæssige situation, og målet med behandlingen er stabilitet, skadesreducerende indsats og øget livskvalitet. Der kan dagligt varetages udlevering af substitutionsmedicin fra eget ambulatorium og der er mulighed for at benytte caféen, som er åben hverdage fra kl. 09.30 til 11.00. I caféen er der hver dag proteinberiget suppe og om sommeren f.eks. smoothies. Side-løbende med den daglige kontakt tilpasses behandlingen jf. behandlingsplanen og behandlingsbehovet. I tilbuddet er der klinikydelser som socialmedicinsk lægekonsultation, sårbehandling, hepatitis-screening og vaccinationsprogram. Ydelsen er ikke tidsbegrænset. Ydelsen kan suppleres med psykiatrisk konsultation.

Substitutionsbehandling med apoteksudlevering – inklusiv social misbrugsbehandling, støtte og omsorg

Et individuelt, helhedsorienteret behandlingstilbud med medicinunderstøttende substitutionsbehandling. Tilbuddet er primært til borgere, der enten er i beskæftigelse, uddannelse eller afstandsmæssigt ikke kan frekventere ambulatoriet. Den psykosociale samtalebehandling er tilrettelagt og struktureret jf. behandlingsplanen og behandlingsbehovet. I tilbuddet er der klinikydelser som socialmedicinsk lægekonsultation, sårbehandling, hepatitisscreening og vaccinationsprogram. Ydelsen er ikke tidsbegrænset. Ydelsen kan suppleres med psykiatrisk konsultation.

Gruppebehandling/aktivitet i Sundhedsteamet

Klods Hans er et aktivitets- og støttetilbud til alle borgere, primært i medicinsk understøttet behandling. Tilbuddet skal opleves let tilgængeligt, og visitation til deltagelse sker fra dag til dag. Indholdet er tilrettelagt i dialog og samarbejde med borgerne og foregår hver torsdag fra kl. 10 – 13.00.

Administration af anden lægeordineret medicin

Et tilbud om administration af anden lægeordineret medicin end substitutionsmedicin. En stor andel af brugerne i substitutionsbehandling behandles med andre lægemidler og kan have vanskeligt ved selvadministration heraf, eller den privatpraktiserende læge ønsker hjælp til

medicinadministration af Sundhedsteamet. Medicinen opbevares, doseres og håndteres af Sundhedspersonale eller pædagogisk personale med særlig erfaring med medicin håndtering. Tilbuddet er ikke tidsbegrænset.

Ambulant indkøring på substitutionsmedicin

Ved ordination af substitutionsmedicin kan borger tilbydes ambulant indkøring i ambulatoriet. Ydelsen varetages af sundhedsfagligt personale.

NADA-behandling

NADA-behandling (øreakupunktur) af erfarne fagpersoner. NADA-behandling er velegnet ved behandling af abstinenser og trang og kan med stor effekt være understøttende og fastholdende i primærbehandlingsforløb. NADA-behandlingen kan være et visiteret gruppetilbud á 10 – 12 gange eller tilrettelægges som et individuelt tilbud.

6.3 Socialfaglig stofmisbrugsbehandling

Gruppebehandling – Hash Stop

Et gruppebehandlingsforløb for borgere, der har et forbrug af hash, og hvor hash er hovedstoffet. Forløbet er bygget op omkring 12 moduler, hvor deltagelse indebærer, at borgeren skal stoppe med at ryge hash mellem 4. og 5. modul. Forud for hashstop udarbejdes en stopplan. Efter hashstop arbejdes bl.a. med tilbagefaldsforebyggelse, positivt fokus, højrisikosituationer og kriseplan.

Primær behandling – ambulat

Et ambulant behandlingstilbud, hvor der arbejdes med at opnå nødvendige og relevante adfærd ændringer og egenkontrol i forhold til brugerens misbrugs- og afhængighedsproblematikker. Behandlingen er et individuelt tilrettelagt samtaleforløb, baseret på en mentaliserings-, kognitiv eller psykoterapeutisk tilgang. Der arbejdes med trangshåndtering, tilbagefaldsstrategier og personlige problemstillinger. Et intensivt og systematisk tilrettelagt behandlingsforløb med udgangspunkt i brugerens særlige behov/arbejds punkter jf. behandlingsplan. Et af resultaterne ved deltagelse i metodeprojektet er implementering af en behandlingsramme på 12 samtaler og efterfølgende visitation til ”opfølgingsbehandling”. I behandlingsforløbet kan inddrages psykiatrisk konsultation.

Primær behandling – døgn

Visitation til egnet døgnbehandlingsinstitution for besøg og tilrettelæggelse af afgiftningsforløb. Opfølgning og tilsyn på behandlingsforløbet og behandlingsplan under opholdet. Afklaring og iværksættelse af afgiftning. Forberedelse og planlægning af udslusning, herunder i et samarbejde med relevante aktører at tilrettelægge en aktiv uddannelses- og/eller erhvervsrettet indsats med henblik på tilknytning til beskæftigelse og selvforsørgelse. I tilbuddet vurderes behovet og omfanget af et efterbehandlingstilbud. Døgnbehandlingen er af ca. 3 – 4 måneders varighed.

Efterbehandling

Et ambulant behandlingstilbud til borgere, som har gennemgået et primært behandlingsforløb, og som har opnået stoffrihed. Efterbehandlingen er gruppebaseret, og kun ved særlige behov

kan der tilbydes få individuelle samtaler, eksempelvis ved risiko for tilbagefald og slip i den rusmiddelfrihed, der er opnået. Efterbehandlingsgruppen er tilrettelagt efter den kognitive metode, hvor adfærdsanalyser er et centralt omdrejningspunkt. Der er fokus på relevante temaer, som arbejde, uddannelse, bolig, økonomi, fritid og nye relationer. Der arbejdes også med håndtering af trang og tilbagefaldsstrategier. Tilbuddet er 2 gange om måneden 4 timer pr. gang. Varighed ca. 6 måneder.

Gravide og mødre

Et ambulant behandlingstilbud til stofbrugende gravide og mødre med særligt fokus på deres vanskeligheder og problemstillinger. Behandlingen er individuelt tilrettelagt med fokus på stabilisering evt. med substitutionsbehandling og nedtrapning. Det forudsættes, at der er et tæt samarbejde med andre samarbejdspartnere som Børne- og Familieafdelingen og Familieambulatoriet i Region Midt. I tilbuddet er der individuelle samtaler, netværksmøder og tilbud om NADA. I ydelsen kan der inddrages psykiatrisk konsultation.

Unge under 18 år

Et ambulant behandlingstilbud til unge med særlig fokus på deres vanskeligheder og problemstillinger. Behandlingen er individuelt tilrettelagt ud fra den enkeltes situation/behov og i et tæt samarbejde med den unges familie. Tilbuddet kan indeholde fysiske aktiviteter, hvor den unge udfordres både relationelt og i egen opfattelse. Metodisk tilgang er MOVE.

Anonym stofrådgivning og behandling

Anonym, ambulant stofmisbrugsbehandling retter sig mod borgere over 18 år, som har et behandlingskrævende misbrug, men som ikke har andre sociale problemer. Der er tale om borgere, der i begrænset omfang er set i behandlingssystemet tidligere, og som formentlig ikke vil opsøge behandling, hvis ikke der kan tilbydes anonym behandling. Tilbuddet består af en afklarende/udredende samtale med efterfølgende visitation og gruppebehandling. Den første kontakt tilbydes i Frivillighedshuset i Herning således, at borgeren sikres anonymitet. Med gruppebehandlingen har Misbrugscenter Herning en delegationsaftale med Center for Misbrug i Århus.

Familieorienteret indsats

Et tilbud til hele familien. Primært til familier, hvor et ungt familiemedlem har en stofproblematik. Hele familien deltager i behandlingen, som varetages af to behandlere fra Misbrugscenter Hernings netværksteam. Et systematisk tilrettelagt, familieorienteret samtaleforløb, hvor der arbejdes ud fra en narrativ/systemisk metodetilgang. Der kan blive anvendt videooptagelser i behandlingssessions. Der tages udgangspunkt i familiens belastningssteder, hvor der er fokus på misbrug/forbrug, mistrovsel, afhængighed, konfliktniveauet i familien og fremadrettede fokusmaal. Varighed 3 – 6 måneder.

Pårørendetilbud

At være pårørende til en, der anvender rusmidler, er vanskeligt. Misbrugscenter Herning har behandlingstilbud/rådgivning til pårørende. Tilbuddet er individuelt tilrettelagt samtaleforløb med erfaren behandler og består af fire samtaler. Der arbejdes med belastninger og psykoedukation omkring de misbrugsspil, der påvirker relationen, og hvordan pårørende bedst støtter et evt. behandlingsforløb for den misbrugende.

7. Visitationsprocedurer

Alle borgere i Herning Kommune kan frit henvende sig til Misbrugscenter Herning med ønske om behandling eller rådgivning om stofbrug/misbrug. Pårørende, privatpraktiserende læger eller andre offentlige instanser kan efter aftale med borgeren rette henvendelse på vegne af borgeren. Henvendelse til Misbrugscenter Herning kan enten foregå personligt, telefonisk, eller pr. mail. Ved henvendelsen får borgeren så hurtigt som muligt en tid til forsamtale.

Behandlingen forudsætter, at borgeren bliver indskrevet i Stofbehandlingens journalsystem. Endvidere foreskriver lovgivningen, at behandling af stofmisbrugere registreres i Sundhedsstyrelsens Elektroniske Indberetningssystem (SMDB). Alle oplysninger om borgere i behandling behandles fortroligt.

Visitation til ambulant behandling

Efter forsamtalet visiterer Misbrugscenter Herning til det behandlingstilbud, der vil være mest velegnet for stofbrugeren. Visitation til ambulant behandling foretages på ugentlige behandlingsmøder, hvor behandlingspersonalet deltager. Under behandling af ansøgningen vil borgerens egne ønsker vægtes højt, og der vil med udgangspunkt heri blive udarbejdet en behandlingsplan.

Visitation til substitution

Når borgeren kommer til sin første samtale i Misbrugscenter Herning, kan vedkommende allerede her oplyse, at man ønsker at ansøge om substitutionsbehandling, eller borgeren finder måske ud af det sammen med sin behandler under forsamtalet. Herefter vil borgeren få en tid til lægeundersøgelse hos Misbrugscenter Hernings læge, som to gange ugentligt har konsultation i centret. Hvis lægen vurderer, at stofbrugeren opfylder betingelserne for substitutionsbehandling, vil borgerens ansøgning samme dag blive behandlet på sundhedsteam møde.

Visitation til døgnbehandling

Misbrugscenter Herning har et døgnvisitationsudvalg, der behandler alle ansøgninger om behandling på en døgninstitution. Udvalget består af behandlingspersonalet, fagleder og lederen af Misbrugscenter Herning. Døgnvisitationsudvalget holder møde hver den 1. tirsdag i måneden, hvor ansøgningerne behandles. Relevante samarbejdspartnere kan inviteres til deltagelse i udvalgmødet for at sikre koordinering og opfølgning på behandlingsplanen.

Meddelelse til borgeren om bevilling eller afslag på døgnansøgning begrundes skriftligt, og der gives samtidig klagevejledning.

Misbrugscenter Herning stiller følgende krav til døgnbehandlingsstederne:

- At de er godkendt til opgaven af Socialtilsyn Midt og oprettet på Tilbudsportalen.
- At der er det fornødne og veluddannede personale til løsning af opgaven.
- At behandlingsindsatsen kan dokumenteres gennem behandlingsplaner/statusrapporter, som sendes til Misbrugscenter Herning.
- At behandlingsstedet anvender metoder i behandlingen, som lever op til Misbrugscenter Hernings behandlingsmæssige videnskabelige krav.

- At behandlingsstedet vil indgå i et tæt og åbent samarbejde med Misbrugscenter Herning.
- At Misbrugscenter Herning orienteres, når der sker ændringer i behandlingsforløbet, eller forløbet afbrydes i utide samt om årsagerne hertil.
- At behandlingsstedet tilbyder kontraktvilkår i forhold til økonomi mv. for behandlingen, som er gennemskuelige.

8. Behandlingsplan og monitorering af indsatsen

I Misbrugscenter Herning udarbejdes behandlingsplanen i tæt samarbejde med borgeren. Borgeren underskriver egen behandlingsplan og får udleveret sit eget eksemplar. Borgerens behandlingsplan evalueres hver 3. måned på behandlingskonference. Her tilpasses og justeres behandlingsindsatsen og behandlingsbehovet for den enkelte borger.

Behandlingsplanen tager afsæt i stofbrugerens behandlingsbehov og beskriver, alt efter fysiske, psykiske og sociale behov, mål på kort og på længere sigt samt de metodiske behandlingstilgange, der anvendes.

Opfølgning jf. stk. 1 nr. 8 på borgerens behandlingsplan skal ske senest 1 måned og igen 6 måneder efter, et behandlingsforløb er afsluttet. Alle borgere, der er omfattet af denne opfølgning, er borgere, der har afsluttet et behandlingsforløb med status færdigbehandlet, udskrevet til andet tilbud, udskrevet til sygehus eller udskrevet med anden årsag til afsluttet behandling.

Misbrugscenter Herning følger løbende behandlingseffekten ved anvendelse af dataanalyser fra EKJ, som er et elektronisk journaliseringssystem.

Monitorering af indsatsen omfatter desuden måltal for:

- Andelen af borgere, der afslutter et behandlingsforløb planmæssigt ved ophør, reduktion eller stabilisering tilstræbes øget til over 50%.
- Andelen af stofmisbrugere i behandling, der inden for 12 måneder vender tilbage til rusmiddelbehandlingen, skal reduceres. Måltal herfor skal opstilles ved implementering af journaliseringssystemet CURA.

Dokumentation af behandlingsindsatsen og resultaterne af denne er en forudsætning for fortsat kvalitetsudvikling samt en hensigtsmæssig ressourcefordeling. For at sikre grundlag for dokumentation indberetter Stofbehandlingen til det landsdækkende register over stofmisbrugere i behandlingen (SMDB) samt til DanRis⁷. Endvidere indberettes der i forhold til behandlingsgarantien til Servicestyrelsen (VBGS). Alle registreringer af behandlingsindsats, borgere og dokumentation er omfattet af bestemmelserne i Persondataloven.

9. Brugerinddragelse

Brugerinddragelse udgør et vigtigt element i stofbehandlingen i Misbrugscenter Herning.

---

⁷ Registrerings- og monitoreringssystem under Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet.

Stofbehandlingen har som mål, at grupper af brugere og pårørende med idéer og perspektiver til udvikling af behandlingstilbuddene bliver hørt.

Det er en del af stofbehandlingens almindelige procedure, at behandleren kun iværksætter behandlingsmæssige tiltag efter aftale med stofbrugeren, og at borgeren i videst muligt omfang medvirker i udarbejdelsen af sin egen individuelle behandlingsplan. Der afholdes regelmæssige møder med brugerne i Caféen. Her drøftes forskellige forslag og ønsker til aktiviteter i Klods Hans.

Alle vores behandlingstilbud evalueres af de borgere, der har været i behandling. Brugere og pårørende inviteres til dialog, når Socialtilsyn Midt er på tilsyn.

10. Sikring af opmærksomhed på stofbrugers evt. hjemmeboende børn under 18 år

Bliver Misbrugscenter Herning ved afklaring og udredning bekendt med, at stofbrugeren har hjemmeboende børn, vil det som udgangspunkt (jf. den skærpede underretningspligt på området) blive indberettet til Børn og Unge-forvaltningen i Herning Kommune, hvis der er mistanke om, at et barn eller ung under 18 år mistrives. Dette sker for at sikre koordinering af misbrugsbehandlingen for den voksne forældre i forhold til den øvrige familie og børn – og for at sikre, at hensyn til sidstnævnte varetages på bedst mulige vis.

11. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling

Behandlingsteamet i Misbrugscenter Herning består af fagprofessionelt uddannede pædagoger, socialrådgivere, ergoterapeuter, sygeplejersker, psykolog, et lægeteam og psykiater. Alle med erfaring og terapeutisk efteruddannelse indenfor misbrugsområdet. Pr. april 2019 lå den gennemsnitlige, erfaringsmæssige anciennitet i Misbrugscenter Herning indenfor disse fagområder på 14,5 år.

Misbrugscenter Herning har meget fokus på at have et fagligt kompetent behandlingsteam, hvorfor der er stor fokus på efter- og videreuddannelse af personalet.

For nærmere information om personalets faglige kompetencer, er du velkommen til at kontakte Misbrugscenter Herning.

12. Regler for betaling af kost og logi m.v.

Borgeren betaler selv for kost og logi under døgnbehandling, og der vil, inden behandlingsopholdet påbegyndes, blive udarbejdet en egenbetalingsberegning, hvor egenbetalingsdelen afgøres. Inden udarbejdelse af egenbetalingsandelen vil borgeren blive tilbudt en økonomisamtale med Misbrugscenter Hernings økonomirådgiver. Betalingsforpligtelsen omfatter kun udgifter til kost og logi under opholdet og ikke behandlingsudgifterne. Behandlingsudgifterne betales af Misbrugscenter Herning.

Den konkrete egenbetaling (for kost og logi) fastsættes i øvrigt således, at der tages hensyn til

udgifter i forbindelse med opretholdelse af egen bolig, borgerens mulighed for at opretholde hidtidige forpligtelser samt til, at borgeren har et rimeligt beløb til personlige fornødenheder.

Personer, der bevarer egen bolig under opholdet, betaler som udgangspunkt ikke for logi- den. Der betales dog for andre ydelser, herunder kost.

13. Klage over social behandling for stofmisbrug

Som borger kan der klages over den behandling, som han eller hun modtager, og der er ligeledes mulighed for at klage over afslag på behandling.

Bemærk dog, at det kun er den person, som en afgørelse vedrører, der kan klage. Ved såvel tilsagn som afslag, der sendes til borgeren vedrørende afgørelser i forbindelse med behandling i Misbrugscenter Herning, vedlægges klagevejledning.

Misbrugscenter Herning orienterer løbende Social- og Beskæftigelsesafdelingen om verserende klagesager.

Klagefrist

Klager over afgørelser skal altid afgives senest 4 uger efter, at afgørelsen blev truffet. En klage kan fremsættes såvel skriftligt som mundtligt til:

Misbrugscenter Herning Stof
Tietgensgade 5
7400 Herning

Indenfor 4 uger efter modtagelsen af klagen skal Misbrugscenter Herning revurdere afgørelsen. Fastholdes afgørelsen (dvs. borgeren ikke får medhold fra Misbrugscenter Herning), videresendes klagen til Den Sociale Ankestyrelse med begrundelse for afgørelsen, og borgeren, som har klaget, orienteres herom. Får borgeren medhold af Den Sociale Ankestyrelse, ændres behandlingen således, at klagepunkterne imødekommes.

Klage over ikke at have fået behandling inden for højst 14 dage

Er behandlingsgarantien ikke overholdt, dvs. et tilbud ikke er blevet iværksat senest 14 dage efter henvendelse, har borgeren mulighed for at klage. Skulle klagen blive afvist, sendes den til behandling i Den Sociale Ankestyrelse.

Klage over visitationsafgørelse

Ønsker borgeren at klage over en visitationsafgørelse, skal klagen indgives til genvurdering i Misbrugscenter Hernings Visitationsudvalg inden for 4 uger efter afgørelsen blev truffet. Fastholdes Visitationsudvalgets afgørelse, sendes klagen videre til Den Sociale Ankestyrelse, vedlagt relevante sagsakter til belysning af sagen. Kopi af dette brev sendes til borgeren.

Klage over sagsbehandling

Hvis borgeren føler, at vedkommende er blevet mødt og behandlet på en ringeagtende måde med urimelige regler og/eller ikke har fået nødvendige oplysninger om regler og tilbud, skal

klagen stiles til Social- og Beskæftigelsesafdelingen i Herning kommune.

Klage over serviceniveauet

Ønsker borgeren at klage over det generelle serviceniveau, stiles klagen til Social- og Beskæftigelsesafdelingen.

Klage over den lægelige behandling

Ønskes der klage over den lægelige behandling, herunder dosisstørrelse, valg af medicin og udlevering, skal klagen sendes til Misbrugscenter Herning. Afgørelsen vil herefter blive revideret. Hvis afgørelsen fastholdes, fremsendes klagen efterfølgende til Patientklagenævnet. En klage over sundhedsfaglige afgørelser kan også afleveres direkte til Patientklagenævnet.

Hvis borgeren har problemer med at forstå en afgørelse eller er i tvivl om, hvordan man skal klage, er man velkommen til at kontakte Misbrugscenter Herning for råd og vejledning.